

Súd: Okresný súd Trenčín
Spisová značka: 23Csp/40/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3118202459
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 07. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Tatiana Porubánová
ECLI: ECLI:SK:OSTN:2021:3118202459.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trenčín sudkyňou JUDr. Tatianou Porubánovou v spore žalobcu S. U., narodeného XX.XX.XXXX, bytom v O. nad I., U. XXXX/XX, zastúpeného Občianskym združením OSPO Martin, so sídlom v Martine, J. Š. Šikuru 4850/1, IČO: 52 354 237, za ktoré koná Miroslav Košarišťan, proti žalovanému Slovenská sporiteľňa a. s., so sídlom v Bratislave, Tomášikova 48, IČO 00 151 653, právne zastúpenému advokátskou kanceláriou AK JUDr. Marek Hic, s. r. o., so sídlom v Martine, P. O. Hviezdoslava 10625/23B, IČO: 36 865 036, za ktorú koná JUDr. Marek Hic, o určení, že úver je bez úrokov a bez poplatkov a iné takto

rozhodol:

I. U r č u j e s a , že zmluvná podmienka zo Zmluvy o splátkovom úvere č. 5050418459 zo dňa 04.12.2013, uvedená v čl. II, bodu 1 nasledovne: "poplatok za upomienku je vo výške 25 eur za každú vystavenú upomienku." je neprijateľná zmluvná podmienka, preto je neplatná.

II. Žalovaný j e p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi 425,00 eur, a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Žalovanému sa voči žalobcovi priznáva náhrada trov konania v rozsahu 20 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa domáhal, aby súd určil, že úver, poskytnutý na základe zmluvy o splátkovom úvere č. 5050418459 zo dňa 4. 12. 2013, uzatvorený medzi žalobcom a žalovaným je bezúročný a bez poplatkov, ďalej určenia, že poplatok 25,00 eur za upomienku pri omeškaní zo splácaním úveru je neprijateľná zmluvná podmienka a preto neplatná, že zmluvná pokuta 8,00 eur pri omeškaní zo splácaním úveru je neprijateľná zmluvná podmienka a preto neplatná a uloženia žalovanému povinnosti zaplatiť mu titulom bezdôvodného obohatenia 441,95 eur.

2. Žalobca uviedol, že dňa 4. 12. 2013 bola uzatvorená Zmluva o splátkovom úvere číslo 5050418459 medzi ním ako spotrebiteľom a žalovaným ako veriteľom (bankou). Na základe predmetnej zmluvy mu bol poskytnutý spotrebiteľský úver vo výške 8 500,00 eur. Predmetná zmluva je spotrebiteľská, žalobca je spotrebiteľ. Žiadal súd, aby predmetnú zmluvu podrobil súdnej kontrole z úradnej moci a povinnosti. Podľa § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch spotrebiteľská zmluva musí okrem iných náležitostí obsahovať aj náležitosti, výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Predmetná zmluva neobsahuje tieto zákonom vyžadované náležitosti. Pri posudzovaní veci upozornil žalobca na to, že Občiansky zákonník má prednosť pred Obchodným zákonníkom. Predmetný úver považoval za bezúročný a bez poplatkov. Podľa jeho názoru predmetná zmluva obsahuje veľké množstvo neprijateľných zmluvných podmienok, zmluva nebola dojednaná individuálne, bola predpripravená na podpis, žalobca musel zmluvu podpísať jedným podpisom, inak by nedostal úver, v dobrej viere podpísal zmluvu a veril banke ako veriteľovi, banka zatajila, že predmetná zmluva

neobsahuje zákonom vyžadované náležitosti a obsahuje veľké množstvo neprijateľných zmluvných podmienok. Poplatok za upomienku vo výške 25,00 eur za každú vystavenú upomienku je neprijateľná zmluvná podmienka a preto neplatná. Základom pre uplatnenie akejkoľvek zmluvnej pokuty môže byť len dohoda zmluvných strán, nie jej jednostranné nanútenie jednou z nich. Dojednanie o zmluvnej pokute musí reprezentovať vôľu oboch účastníkov, aby mohlo byť platné. V predmetnej zmluve sa nenachádza dojednanie o zmluvnej pokute pri omeškaní 8,00 eur. Žalobca ďalej poukázal na výšku RPMN a ročnú úrokovú sadzbu, tieto sú pravdepodobne uvedené nesprávne. Žalovaný má nárok len na výšku úveru 8 500,00 eur, ktorú si žalobca požičal. Úroky a poplatky nie sú v predmetnej zmluve uvedené. Žalobca má právo vedieť koľko eur z mesačnej splátky zaplatí do úrokov a poprípade poplatkov. Podľa úverového výpisu v roku 2014 žalobca zaplatil žalovanému 2 071,80 eur, v roku 2015 1 892,86 eur, v roku 2016 2 250,74 eur, v roku 2017 1 924,55 eur, v roku 2018 345,55 eur. Celkom zaplatil 8 484,95 eur. V roku 2015 zaplatil zmluvnú pokutu pri omeškaní so splácaním 200,00 eur, v roku 2016 225,00 eur, v roku 2017 32,00 eur, čo je celkom 457,00 eur. Na zaplatených pokutách a mesačných splátkach zaplatil celkom 8 941,95 eur, bezdôvodné obohatenie je potom 441,95 eur. Žalobca sa v októbri 2017 dozvedel z dokumentu od Ministerstva spravodlivosti zo dňa 3. 10. 2017, že zmluva, ktorú podpísal so Slovenskou sporiteľňou a. s. neobsahuje zákonom vyžadované náležitosti a obsahuje veľké množstvo neprijateľných zmluvných podmienok. V čase podpisu zmluvy nevedel, že zmluva je vadná a nevedel túto skutočnosť ani počas splácania splátok, spíňa tak dvojročnú subjektívnu premlčaciu dobu, ako sa dozvedel vyššie popísanú skutočnosť, tak do dvoch rokov podal žalobu.

3. Žalovaný nároky žalobcu neuznal v žiadnom rozsahu. V prvom rade namietal, že vychádzajúc z obsahu žaloby, táto nie je žalobou spôsobilou. Žalobca uvádza neúplné tvrdenia, zmätočne poukazuje na listinné dôkazy, s ktorými svoje tvrdenia nedáva do súvisu. Obsah žaloby indikuje záver, že žalobca sa pokúša šikanóznym spôsobom zneužiť oprávnenia vyplývajúce z obsahu jednotlivých ustanovení právneho poriadku SR, predovšetkým spotrebiteľského práva, a to spôsobom popierajúcim ich účel a zmysel, s úmyslom vyhnúť sa

plneniu svojich povinností. Podľa názoru žalovaného žaloba neobsahuje všetky zákonom dané náležitosti. Tvrdenia žalobcu sú neúplné a nepreukázané, predmet konania nie je riadne vymedzený skutkovými okolnosťami, toto zamedzuje žalovanému adekvátne použiť prostriedky procesnej obrany. Žalobca sa domáha viacerých nárokov tak určovacích, ako nároku a konkrétne finančné plnenie, je pritom otázne, či na určovacie nároky preukázal naliehavý právny záujem. Príkladom žaloba v časti o určenie neprijateľných zmluvných podmienok nie je dostatočne určitá, v žalobe nie je uvedené, ktoré zmluvy a ktorého zmluvného dojednania sa tento nárok týka. Pokiaľ žalobca uvádza, že predmetná úverová zmluva obsahuje pravdepodobne nesprávnu výšku RPMN, takéto tvrdenie nie je dostatočne určité. Nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia síce žalobca určil konkrétnou sumou, ale z obsahu žaloby nevyplýva dostatočne zrozumiteľne, čo žiadaná suma má obsahovať. Samotné uvedenie číselných hodnôt nie je dostačujúce, je zrejme, že nie je aj správne. Pokiaľ ide o tvrdenie žalobcu, že mesačná splátka musí byť rozčlenená na istinu, úroky a poplatky, toto tvrdenie je v rozpore s únijným právom a rozhodovacou činnosťou slovenských súdov, k tejto problematike žalobca zmätočne poukazuje na rôznorodé rozhodnutia slovenských súdov bez toho, aby ich obsah dal do priamej súvislosti s uplatnenými nárokmi. Aj keď žalovaný tvrdí, že žalobca nedostatočne popísal konkrétne plnenia a dôvody, ktoré mali dať vzniknúť bezdôvodnému obohateniu, namietal z opatrnosti premlčanie uplatneného nároku, pričom nie je možné podrobnejšie zdôvodniť námietku premlčania v dôsledku nedostatočných skutkových tvrdení v žalobe. To je podstatné aj z toho dôvodu, že každá z dielčích plnení hoci aj bez právneho dôvodu má svoj samostatný právny osud. Celkovo nie je zrejme, ktorých konkrétnych 441,95 eur a z akého plnenia mal žalobca na mysli. Domnienky žalobcu o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru z dôvodu údajnej absencie náležitosti výšky, počtu a termínov splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, nemá žiadnu oporu v právnej úprave platnej a účinnej v čase uskutočnenia právneho úkonu, nakoľko táto povinnosť nevyplývala zo žiadneho ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch. V tejto súvislosti ale žalovaný poukázal aj na to, že neuvedenie konkrétnych náležitostí v úverovej zmluve so sankciou spočívajúcou v zániku nároku veriteľa na úroky a poplatky, určená vo vnútroštátnej právnej úprave, sa musí považovať za primeranú v zmysle článku 23 smernice EÚ 2008/48. Za primerané by sa však nemalo považovať, ak v súlade s vnútroštátnou právnou úpravou uplatnenie takejto sankcie vyvoláva voči veriteľovi závažné následky v prípade neuvedenia niektorých náležitostí, spomedzi náležitostí upravených v článku 10 ods. 2 Smernice EÚ 2008/48, ktoré svojou povahou nemôžu mať vplyv na schopnosť dlžníka posúdiť rozsah svojho záväzku. K tejto problematike zaujal právne stanovisko aj NS SR, ktorý sa plne prihlásil k záverom vyplývajúcim z rozsudku SD EÚ vo veci C-42/15 (3Cdo 146/2017). Žalovaný ďalej poukázal na to, že v rámci koncepcie materiálneho

právneho štátu sa z ustanovení čl. 1 ods. Ústavy SR vyvodzuje aj garancia spravodlivosti, v právnom štáte je povinnosťou všetkých štátnych orgánov, vrátane súdov, zabezpečiť reálnu a efektívnu možnosť uplatnenia práv priznaných právnym poriadkom. Žaloba pritom cieľi k ústavne neakceptovateľnému zásahu do legitímnych očakávaní veriteľa, týkajúcich sa splnenia jeho úverovej pohľadávky dohodnutým spôsobom a v dohodnutom čase. K princípu právnej istoty neodmysliteľne patrí aj ochrana legálnych nadobudnutých práv a ochrana tzv. legitímnych očakávaní. Postavenie silnejšej strany v spore nie je možné považovať samo osebe za niečo protiprávne, princíp ochrany spotrebiteľa je potrebné rešpektovať, ale plynie z toho požiadavka transparentnosti zmluvných dojednaní, musí z nich byť zrejmé, aké bude celkové finančné zaťaženie príjemcu úveru. Účelom ochrany spotrebiteľa nemôže byť zbavenie spotrebiteľa zodpovednosti za záväzkové vzťahy, do ktorých vstúpil a za záväzky, ktoré si s druhou zmluvnou stranou dohodol, ale zabezpečenie spravodlivej rovnováhy v právach a povinnostiach za princípu rešpektovania zmluvnej autonómie.

4. Žalobca poprel vyjadrenie žalovaného v celom rozsahu, považoval ho za zavádzajúce až smiešne, žaloba bola formulovaná jasne a zrozumiteľne. Zotrval na tom, že predmetná zmluva je nejasná, obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky a neobsahuje zákonom vyžadované náležitosti. Uznesenie Najvyššieho súdu SR číslo konania 3Cdo/146/2017 zo dňa 22. 2. 2018 mal za klamstvo na spotrebiteľov SR, právnický blud, preto mnoho občanov SR podalo trestné oznámenia na tvorcov spomenutého uznesenia. Uznesenie NS SR spôsobuje právnu neistotu, retroaktivitu, ktorá je zakázaná, spôsobuje veľkú hrozbu, nebezpečenstvo pre spotrebiteľov SR, je v rozpore s vnútroštátnym zákonom o úveroch, hrozí poškodenie spotrebiteľa, zneužitie právomoci verejného činiteľa v neprospech spotrebiteľov, je v rozpore s Ústavou SR. Platí od 1. 5. 2018, že mesačná splátka v spotrebiteľskej zmluve nemusí byť rozlíšená na výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Do 30. 4. 2018 musí byť v spotrebiteľských zmluvách mesačná splátka rozlíšená na výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. V prípade zákona č. 129/2010 Z. z. ide o všeobecne záväzný právny predpis o sile zákona, ktorý je pre účastníkov aj pre súd záväzný. Pokiaľ v osobitnom konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky tento súd neskončatoval nesúlad uvedeného právneho predpisu s Ústavou Slovenskej republiky a tento nestratil účinnosť, súd je povinný tento predpis aplikovať. V žalobe je spochybnená aj výška úroku, RPMN. Neurčitosť niektorej z náležitostí má ten istý účinok, ako keby uvedenú náležitosť zmluva neobsahovala. Zmyslom a účelom úpravy spotrebiteľských úverov je dosiahnuť pravdivé informácie spotrebiteľa o poskytnutom úvere, a to v čase poskytnutia zmluvy. Podľa štatistík Národnej banky Slovenska bola v decembri 2013 (v čase poskytnutia predmetného úveru) RPMN vo výške 15,52 % a ročná úroková sadzba pre úvery so splatnosťou nad 5 rokov bola vo výške 14,10 %. Predmetná zmluva má RPMN 23,36 % a ročnú úrokovú sadzbu 20,90 %. To znamená, že v predmetnej zmluve chýbajú aj zákonom vyžadované náležitosti ako ročná úroková sadzba a RPMN. Žalobca rozšíril žalobu o určenie, že dojednanie v zmluve č. 5050418459 zo dňa 4. 12. 2013 - Zmluvné strany sa dohodli, že ich vzájomné právne vzťahy sa budú, podľa § 262 Obchodného zákonníka, spravovať podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka je neprijateľná zmluvná podmienka a preto neplatná.

5. Súd uznesením zo dňa 19. 2. 2020, č. k. 23Csp/40/2018-144, pripustil zmenu žaloby v žiadanom rozsahu.

6. Na pojednávaní dňa 22. 6. 2020 žalobca trval na tom, aby súd určil, že predmetný úver je bez úrokov a bez poplatkov. V prvom rade žalovaný neskúmal bonitu klienta, jeho schopnosť splácať poskytnutý úver. V zmluve absentujú všetky predpoklady pre výpočet RPMN a aj samotný vzorec na výpočet RPMN. V štandardných európskych informáciách je RPMN a aj samotný vzorec na výpočet RPMN. V štandardných európskych informáciách je text výška splátky istiny 172,65 eur, z toho sa dá dovodiť, že touto splátkou sa bude splácať iba istina, a nie aj úrok. Takáto formulácia nie je dostatočne zrozumiteľná. Hodnoty RPMN úveru a dojednaných úrokov sú vyššie ako priemerné hodnoty, ktoré vo svojej správe uviedla NBS. Vzal späť žalobu v časti o určenie, že neprijateľnou podmienkou je dojednanie o zmluvnej pokute 8,00 eur, takáto nie je uvedená v zmluve samotnej. V tejto súvislosti vzal žalobu späť aj v časti žaloby o zaplatenie sumy 32,00 eur titulom bezdôvodného obohatenia.

7. Žalovaný na rovnakom pojednávaní poukázal na to, že žalobca uviedol nové skutkové okolnosti, čo je podľa jeho názoru neprijateľné v tejto fáze konania. Namietal žalobný návrh, ktorý nepovažoval za dostatočne určitý, nebol dostatočne určitý v časti o vyslovenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti, k bližšej špecifikácii by výrok mal obsahovať výšku úveru a konkrétne údaje identifikujúce zmluvné

strany, nielen ich označenie procesným opisom. Nie je dôvod určovať bezúročnosť a bezpoplatkovosť, keď sa žalobca domáha aj plnenia samotného, čo už bolo judikované. V žalobnom návrhu ohľadne vyslovenia neprijateľných zmluvných podmienok nie je presne uvedené, akého konkrétneho ustanovenia sa toto vyslovenie týkať má. Navyše ako vyplýva z európskej judikatúry, súd by mal skúmať len zmluvné podmienky súvisiace s predmetom sporu. Vyslovenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky musí mať pre žalobcu význam. V prípade poplatku za upomienku išlo v tomto prípade o transparentné cenové dojednanie, ktoré si žalobca nesprávne zamieňa s výškou nákladov na túto aktivitu. Z celej žaloby je zjavná snaha žalobcu na základe akýchkoľvek dôvodov vyhnúť sa zaplateniu dojednanej sumy, teda úveru s dojednaným úrokom a poplatkami. Aj z rozhodovacej činnosti ÚS SR vyplýva, že spotrebiteľ je v postavení slabšej strany a požíva aj zákonnú ochranu, ale táto nie je bezhraničná.

8. Žalobca následne upravil žalobu tak, že sa domáhal určenia, že úver, poskytnutý na základe Zmluvy o splátkovom úvere č. 5050418459 zo dňa 4. 12. 2013 medzi žalobcom a žalovaným je bezúročný a bez poplatkov a určenia, že zmluvná pokuta 25,00 eur za upomienku pri omeškaní so splácaním úveru je neprijateľná zmluvná podmienka a preto neplatná a zaplatenia 425,00 eur. Z toho súd dovodil, že v zostávajúcej časti bola žaloba vzatá späť.

9. V ďalšom písomnom vyjadrení v priebehu konania žalovaný zotrval na tom, že žaloba nie je aj po určitých úpravách v celom rozsahu dôvodná. Poukázal na rozhodovaciu prax ÚS SR v zmysle ktorej pri stanovovaní zákonných podmienok ochrany spotrebiteľa, dlžníka, je potrebné dbať na vyváženosť právnej úpravy z hľadiska jednotlivých ústavných štandardov, vrátane princípu právneho štátu. Aj keď ochranu spotrebiteľov a ich postavenie je potrebné brať vážne, je nutné interpretovať ju triezvo, neutrálne ako akékoľvek iné právne inštitúty. Zotrval na tom, že žaloba má okrem iného obsahovať pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a žalobný návrh, nedostatky v tomto smere má povinnosť súd odstrániť a bez ich odstránenia nemôže konať ďalej. Žalovaný zotrval na tom, že samotný žalobný návrh ani po úpravách nie je dostatočne určitý a zrozumiteľný, súd samotný nemôže dotvárať to, čo mala vykonať sama strana. Žalobca má primárnu povinnosť riadneho tvrdenia, na základe ktorého môže súd posúdiť ním uplatnený nárok, rovnako žalobcu zaťažuje dôkazné bremeno. Opätovne poukázal na to, že nie je nevyhnutné, aby úverová zmluva uvádzala splatnosť splátok spotrebiteľa s odkazom na konkrétny dátum, pokiaľ podmienky zmluvy umožňujú spotrebiteľovi bez ťažkostí a s istotou identifikovať dátumy týchto splátok, smernica č. 2008/48 nestanovuje povinnosť zahrnúť do zmluvy o úvere výpis vo forme amortizačnej tabuľky. Pokiaľ ide o tvrdenie žalobcu, že predmetná úverová zmluva obsahuje veľké množstvo neprijateľných zmluvných podmienok, poukázal žalovaný na to, že skúmanie neprijateľnosti podmienok musí súvisieť s predmetom sporu, a ak je predmetom sporu procesne neprípustné určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru, ide o domáhanie sa určenia špecifickej sankcie pre dôvody podľa zákona o spotrebiteľských úveroch, teda niečo zásadne odlišné ako je skúmanie neprijateľných podmienok. S reálnym predmetom sporu nesúvisia žiadne údajne neprijateľné zmluvné podmienky, preto nie je dôvod, aby súd skúmal neprijateľnosť podmienok žalobcom tvrdných. Pokiaľ ide o poplatok za upomienku 25 eur, išlo podľa žalovaného o transparentné cenové dojednanie, týkajúce sa hlavného predmetu plnenia, a preto nejde o zmluvnú podmienku, ktorá by podliehala prieskumu podľa ustanovení smernice 93/13/EHS, resp. § 53 ods. 1 OZ. Žalobca sa domáha zaplatenia údajného bezdôvodného obohatenia, v takom prípade sa nemôže domáhať určenia, že úver je bez úrokov a bez poplatkov, ktoré určenie je len otázkou predbežnou. Civilný sporový poriadok umožňuje abstraktnú kontrolu neprijateľných podmienok, táto nemôže byť predmetom konania na súde prvej inštancie. Poplatok za upomienku 25 eur nemôže byť neprijateľnou podmienkou, ide o zmluvnú podmienku, týkajúcu sa hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, v takom prípade je spotrebiteľský prieskum vylúčený. Je nepochybné, že celková odplata je tvorená úrokom a poplatkami, účelu úveru zodpovedá pojmami tohto bankového produktu ako komplexu plnení, jeho súčasťou je viacero vzájomne súvisiacich bankových služieb, čomu zodpovedá cena rozložená do jednotlivých dohodnutých úhrad. V tejto súvislosti opätovne žalovaný poukázal na to, že ktoré konkrétne plnenia sú obsahom uplatneného nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 441,95 eur, v zásade žalobca neuviedol, o ktorých 32 eur vzal žalobu späť. Žalovaný zotrval na námietke premlčania, poukázal na to, že ak sa plnenie bez právneho dôvodu poskytuje postupne po častiach, objektívna premlčacia doba začína plynúť pri každej z nich osobitne, v okamihu, kedy k plneniu došlo, to znamená každá z čiastkových platieb má svoj samostatný právny osud. Z nedostatočného tvrdenia ohľadne nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia 441,25 eur nemožno dovodiť, ktoré konkrétne čiastkové plnenia majú byť touto formou uhradené. Predmetná úverová zmluva obsahuje tak úrokovú sadzbu, ako aj na

to nadväzujúcu RPMN úveru, tieto údaje dávajú prípadnému dlžníkovi jasnú informáciu o tom za akých podmienok je mu poskytovaný úver, sadzby uvedené v predmetnej zmluve sú zákonné, nepresahujú zákonom daný limit.

10. Z listinných dôkazov, predložených stranami, súd zistil, že žalovaný na základe zmluvy o splátkovom úvere č. 5050418459 zo dňa 4. 12. 2013 poskytol žalobcovi ako privátnemu klientovi jednorazovo bezhotovostne spotrebný bezúčelový úver. V čl. I bod 1 sú uvedené Základné podmienky úveru nasledovne: výška úveru 8 500,00 eur, druh úveru spotrebný úver na Čokoľvek, typ a výška úrokovej sadzby - fixná do splatnosti, 20,90 % ročne v deň uzatvorenia úverovej zmluvy, spôsob poskytnutia úveru jednorazovo, výška splátky a splatnosť 172,65 eur mesačne, k 20. dňu v kalendárnom mesiaci, splatnosť prvej splátky istiny 20. 1. 2014, počet splátok 120, konečná splatnosť úveru 20. 12. 2023, spôsob splácania inkasom z inkasného účtu, ďalej je tu špecifikované číslo inkasného účtu, ročná percentuálna miera nákladov 23,36 %, priemerná hodnota RPMN 8,69 %, celkové náklady spojené s úverom 20 701,58 eur, s tým, že všetky údaje a náležitosti uvedené v základných podmienkach úverovej zmluvy sú platné ku dňu uzatvorenia úverovej zmluvy, zmeny sa riadia úverovou zmluvou, úverovými podmienkami a VOP. V čl. II. Bod 1 zmluvy bolo uvedené, že poplatok za upomienku je vo výške 25,00 eur za každú vystavenú upomienku. Z výpisov z úveru za obdobie od 1. 1. 2014 do 31. 12. 2017 vyplýva, že v priebehu rokov 2015 - 2017 bola žalobcovi opakovane účtovaná zmluvná pokuta za omeškanie 25,00 eur (celkom 17 krát v rokoch 2015 - 2016) a zmluvná pokuta za omeškanie 8,00 eur (celkom 4 krát v roku 2017). V štandardných európskych informáciách o spotrebiteľskom úvere sú zhodne s obsahom úverovej zmluvy uvedené hlavné vlastnosti spotrebiteľského úveru, s odkazom na obsah zmluvy sú uvedené predpoklady použité na výpočet RPMN. Žalobca predložil ohľadne skúmania bonity žalobcu výpis z úverového registra, z ktorého nevyplývajú žiadne negatívne informácie, žiadosť o poskytnutie úveru, z ktorej je zrejmé, že ohľadne žalobcu a jeho pomerov skúmala banka jeho zamestnanie (podnikateľ), príjem zo závislej činnosti (1 500,00 eur), rodinný stav (slobodný, bezdetný), prehľad transakcií na účte žalobcu za obdobie od januára 2013 do júla 2020 (príjmy 71 039,55 eur).

11. Súd prvej inštancie rozsudkom zo dňa 16.07.2020, č. k. 23Csp/40/2018-309, rozhodol tak, že žalobu v časti o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru poskytnutého na základe Zmluvy o splátkovom úvere č. 5050418459 zo dňa 04.12.2013, o určenie, že zmluvná pokuta 25,00 eur za upomienku je neprijateľná zmluvná podmienka a o uloženie povinnosti žalovanému zaplatiť žalobcovi 425,00 eur zamietol, v zostávajúcej časti konanie zastavil.

12. Krajský súd v Trenčíne ako súd druhej inštancie rozsudkom zo dňa 24.02.2021, č. k. 5CoCsp/37/2020-328, rozhodol tak že rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. o zamietnutí žaloby žalobcu o určenie, že zmluvná pokuta /poplatok/ 25,00 eur za upomienku pri omeškaní so splácaním úveru je neprijateľná zmluvná podmienka a preto neplatná a o zaplatenie 425,00 eur zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V zostávajúcej zamietavej časti bol rozsudok súdu prvej inštancie potvrdený.

13. Odvolací súd uviedol, že žalobca si uplatnil právo na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré má svoj pôvod v jeho plnení žalovanému podľa dojednania o poplatku 25,00 eur za upomienku, ktoré dojednanie je podľa neho neprijateľnou zmluvnou pokutou a preto neplatné. Kontroly neprijateľnosti zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve sa teda žalobca domáhal v súvislosti s uplatnením nárokom na peňažné plnenie a v takýchto veciach môže konajúci súd na návrh ale aj bez návrhu vysloviť, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou je neprijateľná /§ 298 CSP/. Žalobca ďalej uviedol, že mu boli účtované upomienky po 25,00 eur, ktoré v žalobe chybné označil ako zmluvné pokuty, a ďalej tieto aj špecifikoval uvedením jednotlivých dní, kedy mu ich žalovaný naučtoval podľa výpisu z úverového účtu. Z výpisu z úverového účtu žalobcu potom vyplýva, že v uvedených dňoch mu žalovaný účtoval na ľarchu jeho úverového účtu zmluvnú pokutu za omeškanie 25,00 eur. Odvolaciemu súdu sa javilo, že uvedeným spôsobom žalovaný účtoval žalobcovi poplatok za upomienku 25,00 eur dojednaný v čl. II úverovej zmluvy, teda podľa zmluvnej podmienky, ktorej určenia neprijateľnosti sa žalobca domáhal. Odvolací súd ďalej nesúhlasil so zamietnutím žaloby v časti o zaplatenie 425,00 eur titulom vydania bezdôvodného obohatenia, s tým že žalobca nesplatil zatiaľ ani istinu čerpaného úveru a tak na strane žalovaného nemohlo zatiaľ prísť k bezdôvodnému obohateniu. Rozsah splatenie istiny úveru zo strany žalobcu je podľa odvolacieho súdu nerozhodný. Z výpisu z úverového účtu žalobcu vyplýva, že rokoch 2015 a 2016 účtoval žalovaný na ľarchu úverového účtu žalobcu poplatky za upomienky v sume á 25,00

eur, spolu 425,00 eur a takúto sumu zo zaplatených splátok úveru na úhradu uvedených poplatkov aj použil, keď žalobca plnil splátky úveru v jednotlivých sumách, ktoré žalovaný podľa výpisu z úverového účtu rozvrhol na úhradu úrokov úveru, istiny úveru ale aj poplatku 25,00 eur za upomienku. Ak potom podľa žalobcu absentuje právny dôvod na zaúčtovanie takýchto platieb žalobcu ako platieb upomienok á 25,00 eur, tak potom sa objektívne jedná o peňažné plnenie získané žalovaným na úkor žalobcu bez právneho dôvodu, teda bezdôvodné obohatenie a je irelevantné, či má žalobca už uhradenú istinu čerpaného úveru alebo nie. V ďalšom konaní súd prvej inštancie opätovne posúdi zmluvné dojednanie poplatku 25,00 eur za upomienku z hľadiska jeho prijateľnosti v spotrebiteľskej zmluve a na podklade záverov tejto otázky posúdi aj existenciu právneho dôvodu žalovaného na platby v celkovej výške 425,00 eur, ktoré si žalovaný zo splátok úveru žalobcom zarátal na účtovaný poplatok za upomienku. Opätovne potom rozhodne o žalobe žalobcu na určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky a o vydanie bezdôvodného obohatenia.

14. Žalobca na žalobe v pôvodne zamietavej časti svojho nároku zotrval. Poukázal na to, že skutočnou vôľou žalobcu nebolo súhlasiť s poplatkom za upomienku 25,00 eur, s hodnotením tejto otázky súhlasil so závermi odvolacieho súdu. Mal za to, že z neprijateľnej zmluvnej podmienky nemôže vzniknúť právo, má preto nárok na vrátenie sumy 425,00 eur za upomienky.

15. Žalovaný zotrval na tom, že žaloba aj v zrušujúcej časti by mala byť zamietnutá. Pokiaľ ide o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky ohľadne poplatku za upomienku právna teória hovorí, že nemožno určovať konkrétne skutočnosti do minulosti. Ak má mať žaloba preventívny charakter, tak nie je možné určovať nejaké skutočnosti vo vzťahu k minulosti vo vzťahu k ustanoveniu, ktoré už nie je súčasťou právneho vzťahu medzi stranami, ktoré uzatvorili zmluvu. Je úplne vylúčené, aby niečo, čo už nie je a ani nebude, mohlo byť preventívne určené vo vzťahu k času rozhodovania súdu. Ak niečo zaniklo, je prevencia vylúčená. Ak je možná žaloba na plnenie, žaloba na určenie nikdy neprichádza do úvahy, pretože nemôže definitívne riešiť problém konkrétneho právneho vzťahu, ktorý vyrieši až žaloba na plnenie. Cenové dojednanie nie je možné takýmto spôsobom preskúmať a hodnotiť. Pokiaľ ide o úhradu bezdôvodného obohatenia, mal žalovaný za to, že tento nárok nebol riadne uplatnený a v priebehu konania v správnom čase dostatočne skutkovo vymedzený a zároveň nebol ani zákonným spôsobom zosplatnený. Takýto nárok, aj keby existoval, musel by byť premlčaný, pretože ak malo ísť o údajné nároky z r. 2015 a 2016, a tieto neboli zosplatnené, je zrejmé, že aj keby boli v tejto podobe zosplatnené, museli by byť premlčané, preto žalovaný z opatrnosti vzniesol námietku premlčania a takisto z opatrnosti vzniesol aj kompenzačnú námietku, kedy započítal údajný nárok, ktorý mal byť predmetom tohto konania na záväzok žalobcu vyplývajúci z právneho vzťahu založeného úverovou zmluvou č. 5050418459 04.12.2013 uzatvorenou medzi stranami sporu. Žalobca nesplnil povinnosť tvrdenia a už vôbec nie povinnosť dôkaznú. Podľa jeho názoru zmyslu a účelu úveru zodpovedá poňatie tohto bankového produktu ako komplexu plnení, ktorému zodpovedá resp. jeho súčasťou je rada vzájomne súvisiacich bankových služieb a tomu zodpovedá cena rozložená do jednotlivých úhrad. Bankové poplatky tak predstavujú popri úroku a ďalších odmenách časť viaczožkovej ceny. Z opatrnosti navrhol doplniť dokazovanie sadzobníkom poplatkov banky za r. 2017, z ktorého vyplýva, že poplatok za upomienku už nie je 25,00 eur, produktové obchodné podmienky, prípadne výsluch žalobcu, k čomu by sa mal žalobca vyjadriť, z taktických dôvodov neuviedol.

16. Podľa § 53 ods. 1, 2, 3, 5 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané. Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

17. Podľa § 298 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku súd môže v rozsudku, ktorý sa týka spotrebiteľského sporu, aj bez návrhu vysloviť, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so

spotrebiteľskou zmluvou. Ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takej zmluvnej podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takej zmluvnej podmienky alebo mu na základe takej zmluvnej podmienky uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

18. Z úverovej zmluvy v bode II. nepochybne vyplýva poplatková povinnosť spotrebiteľa, kde je okrem iného zahrnutý aj poplatok za upomienku vo výške 25,00 eur za každú vystavenú upomienku. Ďalej mal súd za nesporné, že úverová zmluva bola klasický formulár, vopred vytlačený a pripravený pre spotrebiteľa, žalobcu, ktorý nemal reálnu možnosť akokoľvek ovplyvniť znenie takto pripravenej formulárovej zmluvy. Z predloženej úverovej histórie vyplynulo, že pôvodný veriteľ v priebehu rokov 2015 - 2016 žalobcovi opakovane (17 krát) účtoval zmluvnú pokutu za omeškanie 25,00 eur, čo je celkom 425,00 eur. Výška poplatku za upomienku, formulovaná v úverovej zmluve, má jednoznačne sankčný charakter, pretože suma 25,00 eur nepochybne presahuje administratívne náklady spojené s vyhotovením a zaslaním upomienky. Žalovaný ani netvrdil, ani nepreukázal, aké reálne náklady mu vznikli, resp. jeho právnenému predchodcovi, v súvislosti s upomienkami. Svojou podstatou tak pri takto vysokom poplatku za upomienku nejde o paušalizáciu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky v zmysle § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ale skôr o zmluvnú pokutu v zmysle § 544 ods. 1 Občianskeho zákonníka za omeškanie dlžníka spojené so zaslaním upomienky veriteľovi. Takto dohodnutá sankcia je neprimeraná, pretože rozhodnutie o jej výške v konečnom dôsledku je rozhodnutím v celom rozsahu na vôľu veriteľa. On rozhoduje o výške poplatku za upomienku a tiež o tom, či a koľko upomienok zašle. Zmluvné ustanovenie o poplatku za upomienku je preto neprijateľnou zmluvou podmienkou, v dôsledku čoho je neplatné podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka a § 298 ods. 2 Civilného sporového poriadku. Upomienka nemôže mať sankčný charakter. V opačnom prípade by mala skutočne povahu tzv. skrytej zmluvnej pokuty, čo je vo vzťahu k spotrebiteľovi nečestné a netransparentné. Zmyslom upomienky je upozornenie a súčasne výzva pre dlžníka, by si dodatočne splnil svoju povinnosť s plnením ktorej je v omeškaní. Účelom zaslania upomienky nemôže byť získanie majetkového prospechu vo forme finančnej sankcie voči spotrebiteľovi ako dlžníkovi, ktorá by prinášala majetkový prospech dodávateľovi. Možné náklady spojené s vyhotovením upomienky a jej zaslaním sú nepochybne nižšie ako poplatok vo výške 25,00 eur. Tento poplatok nemožno chápať ani ako poplatok za službu, teda za plnenie, ktoré je poskytované spotrebiteľovi. Neprijateľnou podmienkou je aj podmienka, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa. Ide o tzv. teóriu skutočného plnenia, ktorá sa spomína najčastejšie v súvislosti s poplatkami v spotrebiteľských úverových vzťahoch. Poplatok za službu spojenú s administratívnou agendou, teda poplatok za výzvu a poplatok za upomienku predstavuje plnenie, ktoré nie je v záujme spotrebiteľa a konanie banky spočívajúce v účtovaní takýchto poplatkov možno hodnotiť vo vzťahu k spotrebiteľovi ako poškodzujúce. S takýmito poplatkami sa spája záver o ich neprijateľnosti. Pre spotrebiteľa je neprijateľné spoplatňovanie akýchkoľvek úkonov a služieb dodávateľa, ktorými spotrebiteľovi neposkytuje skutočné protiplnenie, ale naopak toto je poskytované vo vlastnom záujme dodávateľa.

19. Podľa § 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

20. Žalobca sa domáhal zaplata 425,00 eur, z dôvodu bezdôvodného obohatenia, ktoré malo vzniknúť na strane žalovaného účtovaním zmluvnej pokuty, resp. poplatku za upomienku, 25,00 eur. Súd, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, určil zmluvnú podmienku o poplatku za upomienku 25,00 eur za neplatnú z dôvodu jej neprijateľnosti, na základe toho preto uložil žalovanému povinnosť vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie v uplatnenej sume celkom 425,00 eur, výška tejto sumy žalovaným spochybnená nebola.

21. Žalovaný "z opatrnosti" vzniesol námietku premlčania a kompenzačnú námietku, ani jednu z týchto námietok konkrétne nešpecifikoval a nezdôvodnil, súd preto na tieto námietky neprihliadal. Súd tiež nepovažoval za potrebné doplniť dokazovanie v zmysle návrhu žalovaného sadzovníkom poplatkov za

rok 2017, nebol k tomu dôvod, nakoľko sporné poplatky boli vyrubované v rokoch 2015 - 2016. Rovnako súd nepovažoval za potrebné vypočítať žalobcu, k rozhodnutiu vo veci postačovali listinné dôkazy a žalovaný neuviedol, k čomu by sa žalobca mal ešte vyjadriť.

22. Podľa § 255 ods. 1, § 256 ods. 1, § 262 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane. O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

23. Žalobca si celkom uplatnil päť nárokov, v dvoch bol úspešný, v jednom súd žalobu zamietol, v dvoch zavinil zastavenie konania. Žalovaný bol teda plne úspešný, resp. nezavinil zastavenie konania, v rozsahu 60 %, žalobca bol úspešný v rozsahu 40 %, súd mu preto priznal žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 20 %.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu písomne dvojmo.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1, 2, 3 CSP "odvolacie dôvody" (ods.1) odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

(ods.2) Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

(ods.3) Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 CSP "Novoty v odvolacom konaní" - prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Pokiaľ si žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže sa žalobca domáhať jej splnenia prostredníctvom exekúcie.